

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՍԻՐԵՅԷՔ ԶԹՇՆԱՄԻՍ ԶԵՐ

Աստուածորդւոյն «Սիրեցէ՛ք զթշնամիս ձեր» պատուիրանը շատ մը քրիստոնեաներու համար եղած է գայթակղութեան քար: Ինչո՞ւ պէտք է սիրել մեր թշնամիները, պարզապէս որովհետեւ Քրիստոս ի՞նք ըսաւ, եւ կամ արդեօք բարոյական օրէնք ըսուածին անբաժան մէկ մասնիկը կը կազմէ, որ կու գայ զօրացնելու մեր Տիրոջ ուսուցումը եւ մեզ մղելու, որ պայքարինք մեր «միւս ես-ին» հետ: Սիրել մեր թշնամիները քիչ մը անտրամաբանական կը թուի մեզի, որովհետեւ ան կը հակասէ մեր մարդկային բնութեան:

Սակայն ինչ պիտի ըլլայ հետեւանքը եթէ մենք մեր թշնամիները վերածէինք ուսուցիչներու, թերեւս ատիկա հաւանականութիւն մը ստեղծէր, սկիզբ մը ըլլալու զիրենք սիրելու: Սովորաբար անոնք որոնք ազնիւ են ու դրական մեր հետ, կամ միշտ մեր կողքին ու մեր հետ, կը խորհինք թէ մենք որոշ բաներ կը սորվինք իրենցմէ: Ուրեմն ինչո՞ւ առիթներ չենք տար մենք մեզի սորվելու բաներ անոնցմէ՝ որոնք հակառակ են մեզի. կ'արհամարհեն ու կ'անտեսեն մեզ: Միայն գաղափարը թէ մենք կրնանք շատ բաներ սորվիլ մեր հակառակորդներէն, մեզ անարգողներէն, ատողներէն եւ բամբասողներէն, մեր հոգեկանին վրայ կրնայ դրական յատկութիւններ աւելցնել: Որովհետեւ յաճախ կեանքի լաւագոյն բաները մեր մէջ ի յայտ կու գան թշնամիին ներկայութեան եւ մեծագոյն դասը կը սորվինք անոնցմէ՝ որոնք մեզի կը հակառակին: Այսպէսով մենք մեր թշնամիները կրնանք հաւանական «դաշնակիցներու» վերածել: Մենք կրնանք չսիրել մեր թշնամիները, բայց առնուազն կրնանք զիրենք օգտագործել բարի նպատակներու համար:

Առաջին դասը որ կրնանք սորվիլ մեր հակառակորդներէն եւ նոյնիսկ մեզ ատողներէն եւ մեզ վատաբանողներէն, անդրադարձն է մե՛ր իսկ տկարութիւններուն եւ փորձենք սրբագրել զանոնք: Բնական է, որ երբ մեր թշնամիները անդրադառնան մեր խոցելի կողմերուն, պիտի փորձեն հարուածել մեզ: Անշուշտ մենք միշտ կը փորձենք ծածկել մեր թերութիւններն ու սխալները, նոյնիսկ մենք մեզմէ, մեր ներքին ես-ին համար: Եւ երբեմն հակառակորդի մը խորամանկ խօսք-դաշտոյնի հարուածը կրնայ աւելի բան ըսել մեր տկար կողմերուն համար քան որեւէ ինքնաքննութիւն կամ ինքնադատութիւն: Թերեւս հակառակորդի այդ հարուածը վիրաւորէ մեր զգացումները, սակայն որոշ արժանապատուութեամբ լռելեայն պէտք է ընդունինք, որ հարուածը ուղղուած էր ճիշդ տեղին: Բան մը որ ժամանակի ընթացքին մեզ աւելի կը զօրացնէ եւ լռելեայն ատող երախտագիտական զգացում մը ունենանք մեր թշնամիին նկատմամբ: Ու այս մէկը կրօնքին ճիշդ սորվեցնել ուզածն է, որովհետեւ եթէ մէկը կրնայ բան մը սորվիլ իր թշնամիներէն, այդ ցոյց կու տայ իր ներքին հաւատքին ոյժը ի՛ր անձին, իր դրացիին եւ ընդհանուր առմամբ տիեզերքի եւ բնութեան նկատմամբ: Ահա ա՛յս է Քրիստոսի ուսուցած կեանքի նուիրական օրէնքը, որովհետեւ առաջին հերթին ինք դրական էր, ստեղծողը եւ յաջող ամէն ինչի մէջ, որմէ մղուած Պօղոս Առաքեալ պիտի ըսէր. «Մի՛ յաղթիր ի չարէն, այլ բարեաւն յաղթեա՛ չարին»:

Երկրորդ մեծ դասը որ կրնանք սորվիլ մեր հակառակորդէն, այդ ալ մեր մէջ գտնուող ոյժի անսպառ աղբիւրներն են, ո՛չ միայն ինքնապաշտպանութեան, այլ

նաեւ աճեցնելու մեր ներքին դրական ոյժերը, որոնք իրականութեան մէջ կու գան տալու մեր նկարագրի զօրութիւնը: Սուրբ Գրքի, մանաւանդ Նոր Կտակարանի էջերը կը պարզեն այս սկզբունքը: Եթէ կարդանք Գործք Առաքելոցը, այս մօտեցումը ունենալով մեր մտքին մէջ, հոն պիտի տեսնենք թէ ինչպէս Հեթանոսաց Առաքեալը՝ Պօղոս, պիտի հաստատէր իր հոգեկան վեհութիւնը, իր թշնամիներու իւրաքանչիւր յարձակումին պարագային: Մեզմէ ոմանք կը խորհին թէ կրօնքն ու հաւատքը եղած են մարդկային կեանքի ընթացքը դարձնելու աւելի հեզասահ եւ հաճելի. սորվեցնելով մեզի ինչպէս խուսափիլ յուսախաբութիւններէ եւ դժբախտութիւններէ, որոնք երբեմն կը հարուածեն մարդկութիւնը, որովհետեւ շատերու համար կրօնքը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ թմրեցուցիչ կամ ցաւազրկիչ մը, մեզ տանող երանութեան, եւ այս մօտեցումը բոլորովին սխալ է եւ խտտելի:

Իրականութեան մէջ կրօնքը գործիք մը կամ մեքենայ մը չէ, որ մեզ կարենայ հեռու պահիլ խնդիրներէ, այլ աւելի հրաւէր մըն է, որ մեզ կը դնէ ծանր պարտականութեան մը առաջ: Կրօնքը, ինչպէս ոմանք կ'ուզեն մեկնաբանել, այսպէս ըսած «կտրուկ ճամբայ» մը չէ, խուսափելու ծանր խնդիրներէ եւ լուրջ դժուարութիւններէ, այլ ան՝ աւելի կոշ մըն է որ մենք գործածենք մեր ուղեղն ու բոլոր ոյժերը հարթելու կեանքի մեր դէմ յառաջացուցած դժուարութիւնները, բոլոր անոնց համար, որոնք օր մը պիտի յաջորդեն մեզի: Այս մէկը չըմբռնել՝ անկասկած ապրիլ է երազային եւ անիրական աշխարհի մը մէջ, ուր մեծ հաւանականութիւնը կ'ունենանք զրկուելու կեանքի իրա՛ւ հաճոյքներէն:

Ասոնք, ինչպէս նաեւ այլ բաներ մենք կրնանք սորվիլ մեր թշնամիներէն, անշուշտ եթէ տրամադիր ենք: Եւ երբ սկսինք սորվիլ, պիտի տեսնենք որ մեր որդեգրած կեցուածքը մեր հակառակորդին նկատմամբ, փոխան ատելութեան կը սկսի տակաւ վերածուիլ յարգանքի նմանող բանի մը: Ապա յանկարծ մենք զմեզ պիտի գտնենք ոչ շատ հեռու այն կեցուածքէն մեր թշնամիներէն ոմանց նկատմամբ զոր Քրիստոս՝ մեր Տէրը պատուիրեց մեզի զգալ եւ արտայայտուիլ, «Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները», եւ այն ատեն միայն պիտի հասկնանք թէ կեանքի լաւագոյն «նուէրները» կրնանք գտնել մեր թշնամիներու ներկայութեան:

Ն.Ա.Մ.

